

פריס, ניו יורק, לונדון: המרחב העירוני וחווית המודרניות
Paris, New York and London: Urban Spaces and Modernity

שיעור בחירה, 2 ש"ס

0821-6658-01

דר' נעמה קלורמן-עראקי

שעות קבלה של המרצה ומיקום: לפי תיאום מראש
דוא"ל: nklorman@post.tau.ac.il
טלפון: 058-4422334

קורס זה יבחן ביטויים של עירוניות ומודרניות מסוף המאה ה-19 ועד אמצע המאה ה-20 בפריס, לונדון וניו יורק לאור פעילויות תרבותיות ואומנותיות של התקופה, ומתוך הקונטקסט של אירועים חברתיים והיסטוריים. הדיון ישלב עיון בחיבורים תיאורטיים רלבנטיים ובספרות המחקר.

החל מאמצע המאה ה-19 חלו שינויים בתרבות הפנאי של המעמדות שונים, התגבשו תפיסות חדשות של חווית המודרניות ועלו פרקטיקות תרבותיות שלא היו נהוגות קודם. על רקע זה נדון בטרנספורמציה של המרחב העירוני, ההתניידות בו, ובתופעת השוטטות העירונית (Flanerie) של פריס בתקופת תוכנית אוסמן (1852-1870). תהליכים אלה ייבדקו בשדה האומנות גם בקרב אומנים אימפרסיוניסטים, כמו אדוארד מנה (Edouard Manet) ופייר אוגוסט רנואר (Pierre-Auguste Renoir).

נבחן אספקטים נוספים המזוהים עם עירוניות, כגון ניכור, פחד מההמון והיקסמות. על כך נלמד מתוך הכתבים של גאורג זימל, שרל בודלר, וולטר בנימין ועוד. סוגיות אלו גם יבדקו בהקשר לפעילות האומנותית והתרבותית של התנועה הסוריאליסטית של שנות ה-20 וה-30, שראתה בחוויה העירונית ובמראות של פריס פוטנציאל לשחרור מכבלי ההיגיון, וביקשה לפנות ללא מודע ולדמיון.

כמו כן הקורס יעסוק בייצוגים של תרבויות שוליים, חיי לילה ומיניות חתרנית במרחב העירוני. נדון בהיבטים אלו על פי התצלומים של פריס בשנות ה-30 שצילם ברסאי (Brassai), ולפי הייצוגים של ניו יורק בשנות ה-70 של לאונרד פינק (Leonard Fink) ונן גולדין (Nan Goldin). דימויים אלה יושוו לייצוגים של קבוצות תרבות שוליות כמו פאנקיסטים, ראסטאס (Rastas) ומודס (Mods) בלונדון של שנות ה-70 וימוקמו בקונטקסט הפוליטי והתרבותי של הרחוב באותן שנים.

עוד נעסוק בפעילות התיאורטית והאומנותית של תנועת ה Situationist International שפעלה בפריס בין אמצע שנות ה-50 לראשית שנות ה-70, וביקרה את האורבניות, את הקפיטליזם המודרני, ואת תרבות ה Spectacle. נבחן פרקטיקות שונות שקבוצה זו פיתחה, כמו ה- Detournement, באמצעותן ביקשו לעצב ולייצר מחדש את המרחב העירוני כמרחב של חופש ומשחק.

נבחן את ההתרסה נגד האורבניות גם תוך חקירת ייצוגים ומגמות תרבותיות של תנועת הפולשים (squatters) בלונדון של שנות ה-70, ובגלומים שונים של גרפיטי ברחובות עיר זו.

הקורס ימשיך בדיון בעבודות של אמנים שפעלו בניו יורק בשנות ה-70 ואשר סימנו את המעבר למגמות פוסט-מודרניות באמנות. יוצרים אלה ביקשו לבקר את האורבניות, לעצב מחדש את המרחב העירוני ולייצר בו "סיטואציות" חדשות. נבדוק למשל את הפעילות האמנותית של קבוצת Anarchitecture ואת האופן בו השתמשו באדריכלות ככלי להעברת ביקורת חברתית. נדון בפיסול ארכיטקטוני במבנים המיועדים להריסה של גורדון מטה קלרק (Gordon Matta-Clark), ובחללים קולקטיביים שהוקמו עבור אומנים כגון מסעדת Food בסוהו. נעסוק בפעילות של יוצרים נוספים אשר השתמשו בנוף האורבני של ניו יורק כחומר גלם ליצירותיהם, למשל עבודות המחול של טרישה בראון (Trisha Brown) והיצירות הקונספטואליות של לורי אנדרסון (Laurie Anderson). נחתום את הקורס בדיון בפעילות תרבותית חברתית במרחב העירוני בזמננו כפי שבאה לידי ביטוי בפעילות ה-

Slut Walk ו- Occupy Movement.

This course will focus on Paris, London and New York between late 19th century and mid-1970s. It will involve readings of theoretical and historical writings regarding the city, various attitudes towards modernity, expressions of urban experience as well as and art practices.

Paris of the mid-19th was given to developments which transformed its visuality and its urban life. Distinguished among them was Baron Hausman's renovation of Paris (1852-1870), which transformed the public space and had a vast social and cultural impact on recreational activities of the different classes, as well as on the burgeoning of new cultural practices such as Flanerie. These shifts will be discussed in conjunction with various works by impressionist painters such as Edouard Manet and Pierre-Aguste Renoir.

Also to be explored are the activities of the Surrealist movement in Paris of the 1920s and 1930s and their attitudes towards the city as potential site for release from the shackles of logic and entry into the world of the unconscious and imagination. These will be discussed in conjunction with writings by Georg Simmel, Charles Boudlaire and Walter Benjamin and with their preoccupation with modernity, alienation, fear of the crowd and enchantment.

This course will also examine representation of urban subcultures, night life and subversive sexualities as depicted in Brassai's photographs of Paris from the 1930s and Leonard Fink and Nan Goldin's portrayals of alternative New York. These topics will be compared to representation of subcultural groups such as Punks, Rastas and Mods in 1970s London which will be situated within the cultural and political context of the street.

Also to be addressed are the theoretical and cultural activities of the Situationist International group that operated in Paris between the 1950s and the early 1970s and which criticized urbanity, modern capitalism and Spectacular society. We will study its various urban practices through which its members attempted to re-shape the city as a

site for freedom and play. Other forms of urban resistance to be explored are the Squatters movement in 1970s London as well as various manifestations of counter-cultural graffiti practices.

The course will continue with a discussion of works produced in 1970s New York by artists who reconfigured the urban sphere in their work, used the space of urban New York as raw material and who marked a shift towards post-modern practices. We will examine works by the Anarchitecture group and their uses of architecture for making a social political argument. We will also address Gordon Matta Clark's architectural sculpture in sites designated for demolition, and will explore collective spaces such as the *Food* restaurant in Soho which was produced for artists by artists. We will also examine works by choreographer Trisha Brown and by conceptual artist Laurie Anderson who made similar interventions in the urban sphere.

The course will conclude with a discussion of contemporary manifestations of within today's cultural practices in the street, such as the Occupy Movement and Slut Walk.

דרישות הקורס:

נוכחות בשיעורים, קריאת ספרות מחקר, השתתפות בדיונים ובתרגילי כיתה, עבודת בית.

מרכיבי הציון הסופי

בחינה מסכמת (פורמט יקבע בהמשך) (90%), קריאת ספרות מחקר (מאמרי החובה יפורטו במהלך הסמסטר), השתתפות בדיונים ובתרגילים (10%)

שיעור 1 - פריס ותוכנית אוסמן

Lenard Davis, "The Social Construction of Public Locations," *Browning Institute Studies* 17, Victorian Popular Culture (1989): 23-40.

David Harvey, "The Right to the City," *New Left Review* 53 (September October 2008): 23-40.

שיעור 2 - העיר וחווית המודרניות

Charles Baudelaire, "The Painter of Modern Life," in *The Painter of Modern Life and Other Essays* by Charles Baudelaire translated by Jonathan Mayne, (London: Phaidon Press, 1964), 1-35.

Walter Benjamin, "The Paris of the Second Empire in Baudelaire," in: *The Writer of Modern Life Essays on Charles Baudelaire*, Michael Jennings ed. and Howard Eiland, Edmond Jephcott, Rodney Livington, and Harry Zohn, trans. Cambridge, Massachusetts, 2006, 46-133.

גיאורג זימל, "העיר הגדולה וחיי הנפש", בתוך: אורבניזם: הסוציולוגיה של העיר המודרנית, הוצאת רסלינג 2004.

שיעור 3 - העיר, שוטטות וסוגיות של מגדר

Janice Winship, "A Girl Needs to Get Street-Wise!: Magazines for the 1980s," *Feminist Review* 21 (Winter, 1985): 25-46.

Janet Wolff, "The Invisible Flâneuse: Women and the Literature of Modernity," *Theory, Culture, and Society* 3 (1985): 37-46.

שיעור 4 - העיר וסוריאליזם

אנדרה ברטון, נד'ה, תל אביב: רסלינג, 2007.

Walter Benjamin, "Surrealism the Last Snapshot of European Intelligentsia," in *One Way Street and other writings*, London: Verso 1985.

שיעור 5 - בראסאי וחיי הלילה של פריס

Brassai, with an introductory essay by Lawrence Durrell New York : Museum of Modern Art ; Greenwich, Conn. : Distributed by New York Graphic Society, 1968.

Avis Berman, "The Eye Of Paris," *Smithsonian* 30.7 (1999): 90.

שיעור 6 - פריס והסיטואציוניסט אינטרנשיונל

Tom McDonough, *Guy Debord and the situationist international texts and documents*.
Cambridge, Mass: MIT Press, 2002.

גיא דבור, *חברת הראווה*, תל אביב: בבל, 2001.

שיעור 7 – הקרנת סרט ודיון

Guy Debord, Jean Jacques Raspaud, Gianfranco Sanguinetti, Michel Corrette, Martine Barraqué, Peggy Ahwesh, Keith Sanborn, and Guy Debord, *La Société du spectacle The society of the spectacle*. [S.l.]: Jack Cade, DVD, 1995.

שיעור 8 - פרקטיקות של שוטטות במרחב האורבני ואמנות עכשווית

Tom McDonough, "The Crimes of the Flaneur," *October*, 101 (Fall 2002):101-122.

שיעור 9 - ניו יורק של שנות ה-70 ומיניות במרחב האורבני

Jonathan Weinberg, "City Condoned Anarchy," in *The Piers: Art and Sex Along New York City Waterfront* exhibition, curated by Jonathan Weinberg and Darren Jones, Leslie Lohman Museum of Gay and Lesbian Art.

Chris Townsend, "Nan Goldin: Bohemian Ballads," in *Phototextualities: Intersections of Photography and Narrative*, Alex Hughes and Andrea Noble eds. (Albuquerque: University of New Mexico Press, 2003), 103-118.

קריאה נוספת:

Michael Warner, "Sex in Public," in *Public and Counterpublics* (New York: Zone Books 2002), 187-208.

שיעור 10 - הרחוב לונדוני ותרבויות שוליים בשנות ה 70

Dick Hebdige, "Reggae, Rastas and Rudies," in: *Resistance Through Rituals: Youth Sub-Cultures in Post War Britain* Stuart Hall and Tony Jefferson eds. (London: Hutchinson, 1976), 135-155.

Mark Sladen and Ariella Yedgar, *Panic attack!: Art in the Punk Years*. London: Merrell, 2007.

שיעור 11 - העיר ופוליטיקה של הרחוב

Homer Sykes, "Workers: Grunwick Was Different," In *Good bye to London Radical Art & Politics in the 70's*, Astrid Proll ed. in cooperation with curators Boris von Brauchitsch, Peter Cross, and Jule Reuter, (Ostfildern: Hatje Cantz Verlag, 2010), 110 - 127.

שיעור 12 העיר - כחומר גלם

Pamela M. Lee, "On the Holes of History: Gordon Matta-Clark's Work in Paris," *October* 85 (Summer, 1998): 65-89.

Pamela M. Lee, *An Object to be Destroyed: The Work of Gordon Matta Clark* (MIT Press 2001).

קריאה נוספת:

Rosalind Krauss, "Sculpture in the Expanded Field," *October* 8 (Spring, 1979): 30-44.

שיעור 13 - מגמות עכשוויות באורבניות ואמנות

Maja Fowkes, and Reuben Fowkes. "# Occupy art." *Art Monthly* Sept. 2012: 11+. *Academic OneFile*. Web. 9 June 2014.

Jo Reger, "Micro-Cohorts, Feminist Discourse and the Emergence of the Toronto SlutWalk," *Feminist Formations* 1 (Spring 2014): 49-69.